

Brassói Lapok

Ara 5 lei

Szerda
1931 * március 25

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

69. szám
XXXVII. évfolyam

Ara 5 lei

Elfogták Schreibert, a bőröndös banditát

Részletes tudósítás a harmadik oldalon

Korszakalkotó esemény Európa külpolitikájában

Bombarobbanásként hat a német-osztrák vámszövetségi egyezmény

A győztes államok az Anschlusz előhírnökének tekintik a két német állam gazdasági összejogását. A francia, csehszlovák és olasz követi szóbeli demarsoi intézkedik Bécsben

Bukarestben is nagy megrökönyödést keltett a bécsi egyezmény

Bécs, március hó 23.
Bombarobbanáshoz hasonló hatással verte fel az európai diplomáciai berkek halk zibongását annak a híre, hogy a Németország és Ausztria között folyó gazdasági, pontosabban kereskedelmi tárgyalások során a két német ország képviselői előzetes egyezményt kötöttek a vámszövetség életbeléptetését illetőleg. — Az egyezmény értelmében a két állam rögtön a húsvéti szünet után hozzálát a közös vámterületre vonatkozó szerződés kidolgozásához, úgy-hogy az két-három hónap múlva ratifikálásra kerül, legkésőbbben a jövő év elejétől pedig véglegesen megvalósul Ausztriának Németországgal való vámszövetsége.

A két ország határán belátható időn belül nem lesz vám, csupán átmenetileg fognak egyes különleges árucikkek után vámilletéket szedni. A jövőben egy Németország, mint Ausztria egymástól függetlenül ugyan, de

csakis közös megegyezéssel fognak harmadik államokkal kereskedelmi és általában gazdasági jellegű tárgyalásokat folytatni.

A vámközösségi szerződés csak három év elteltével lesz felmondható.

A hatalmas horderejű egyezményt Schober tavalyi berlini és Curtius nemrégiben történt bécsi látogatása alkalmával készítették elő. Az előzetes megegyezést most jegyzőkönyvbe foglalták, a melyet szombaton mindkét kormány jóváhagyott. Ebben a jegyzőkönyvben a két kormány

hivatkozással kijelenti, hogy hajlandó hasonló vámszövetségi tárgyalásokba a Briand-féle páneurópai akcióra való bocsátkozni

valamennyi európai állammal, amely ezt óhajtja.

A Németország és Ausztria között létrejött első regionális vámszerződésről a szerződő felek még szombaton tájékoztatták Franciaországot, Angliát és Olaszországot kormányát, míg a kisebb államokat, elsősorban Csehszlovákiát, Magyarországot és Jugoszláviát csak ma értesítik hivatalosan.

ség terve Németország részéről — legálábbis formailag — nem áll ellentétben a békeszerződésekkel,

egészen más azonban a helyzet Ausztriát tekintve, amely a vámuniora vonatkozó egyezményvel durván megsértette a genfi szanalási egyezmény szellemét. Csehszlovákia Ausztria eljárását nemcsak udvariatlan, hanem egyenesen ellenséges aktusnak tekinti.

A Temps kétesízü tréfának mondja azt a törekvést, amellyel úgy akarják feltüntetni a megegyezést, mintha beleillene a Páneurópa-tervezetbe.

Németország és Ausztria gazdasági egyezése csupán az első állomás az Anschluszhoz vezető uton.

NAGY AZ IDEGESSÉG
BUKARESTBEN IS.

A német-osztrák vámszövetségi egyezmény híre meglepetésszerűen érte a bukaresti kormányt is. Mironescu miniszterelnök a külügyminiszter csak a távirati ügynökségek jelentéseiből vett tudomást róla s a vasárnapi udvari ebédet megelőzően jelentést tett a dolog jelentőségéről az uralkodónak is.

Valószínűnek tartják, hogy Mironescu leváltja azokat a diplomáciai képviselőket, akiket mulasztás terhel amiatt, mert nem szereztek bizalmas információkat a titokban előkészített „fait accompli”-ról.

Egyébként a bukaresti német követség ideiglenes vezetője, Kirchholz, követségi tanácsos ma megjelent a külügyminisztériumban, hogy felvilágosítást adjon az egyezményről. Szerinte az osztrák-német vámunio első gyakorlati megvalósítása a preferenciális vámrendszernek és semmi kapcsolatban sincs az Anschlusz kérdésével.

Mironescu ma délelőtt fogadta a francia és csehszlovák követet, akik tájékoztatták afelől, milyen szemmel nézi kormányuk a megdöbbentő német-osztrák vámszövetségi egyezményt. A miniszterelnök estére minisztertanácsot hívott egybe, amelyen le fogják szögezni Románia álláspontját a beláthatatlan horderejű világpolitikai eseménnyel szemben.

Véres diáktüntetés Kolozsváron

Karhatalom kergette szét az Opera elől az ingyenjegyet követelő diákokat. A nagyvárad megyei tanácsülés megdöbbentő fináléja

Kolozsvár, március 23.

Véres fináléval végződő diáktüntetés zajlott le tegnap, vasárnap este a kolozsvári román opera előtt. Körülbelül 600 főnyi diáktömeg verődött össze az opera épülete előtt és az igazgatóságtól ingyenjegyeket követelt. Az igazgatóság a kérés teljesítését megtagadta.

A rend fenntartására körülbelül 20 csendőrt vezényeltek ki az operához, ez a létszám azonban a hovatovább fenyegetően viselkedő tömeggel szemben elégtelennek bizonyult és telefonon egy szakasz rendőrt kértek segítségül.

Rövid idő múltán meg is érkezett egy szakasz rendőr, amelyet a diákság hangos pfuj kiáltásokkal, fütyüléssel és kődobásokkal fogadott. Egyszer

valaki a tüntetők tömegéből revolverrel a karhatalom emberei felé lőtt és a golyó az egyik csendőr fejét találta el.

A karhatalom ekkor teljes erővel munkába lépett és erőszakkal kezdte meg az operaház környékének megtisztítását. A rendőrbetok és puskatusok csakhamar

rendet vágta a diákok tömegében s alig 10 perc leforgása alatt már teljesen tiszta volt a színház környéke. Az alapos rendcsinálás eredményeképpen a diákok közül számunkra kaptak súlyosabb sérülést.

A rendőrség a tüntetők közül néhány diákot előállított. Az izgalmas tüntetés leverése után a diákok kisebb csoportokba visszazárlingóztak az operához és megismételték kérésüket. Tekintettel ar-

ra, hogy most már csak kevesen jelentkeztek ingyenjegyre, a jelentkezőket az igazgatóság szabadon bebocsájtotta a nézőtérre.

Kövér Gusztávot véresre verték Nagyváradon

Nagyvárad, március 23.

Izgalmasan forró atmoszférában kezdődött meg tegnap a bihari vármegyei tanács ülése, amelyet a végén véres verekedésbe fullasztottak az ülésen megjelent egyetemi hallgatók.

A magyar párt nagyvárad-i tagozatánál megtartott házkutatás és motozás, a Magyar Szó szerkesztőségének összerombolása miatt a kisebbségi tanács tagok rendkívül feszült hangulatban vonultak fel az ülésre, de maguk a többségi tanács tagok is izgatottan jelentek meg.

Növelte ellenben az izgatott hangulatot az a körülmény, hogy a vármegyei tanács gyűlésére mintegy 50 diák jelent meg és foglalt helyet a hallgatóság számára fenntartott padsorokban.

Az ülésnek nem volt lényegesebb tárgysorozata.

A diáklafvonulásnak azonban igen. Amikor pedig a megyetanács gyűlése véget ért és a tanács tagok elvonultak a vármegyei házról, egy diákosapat hirtelen megtámadta dr. Kövér Gusztávot.

Felháborító brutalitással vetették magukat a védtelen emberre, akit néhány pillanat alatt véresre vertek.

Kövér Gusztáv dr. ismerősei hiába siettek védelmére, a túlerővel szemben tehetetlenek voltak.

Óriási izgalom az antant-hatalmak körében

Az Európa gazdasági történetében korszakalkotónak tekinthető egyezmény nyilvánosságra kerülése óriási megrökönyödést és izgalmat keltett a Németországra féltékenykedő országok s különösen a kisantant körében, mert a német Mittel-Európa-terv és az Anschlusz megvalósulását látja benne. Főleg Csehszlovákia politikai és gazdasági körében váltott ki egyenesen gutaütésszerű megrökönyödést a hír, mert eddig mindig Benes ambicionálta magának a dunai konföderáció megteremtését.

Tegnap óta egész Európa sajtója ezt a hatalmas diplomáciai és világ gazdasági eseményt kommentálja.

A párisi lapok azt írják, hogy a német-osztrák vámszövetségi egyezmény minden világpolitikai eseményt háttérbe szorít. A Matin a kisantant nyugtalan-ságának jellemzésére megemlíti, hogy egyes prágai és belgrádi lapok már hátkiigazgatási törekvéseiről is írnak. — Sauerwein szerint a kisantant részéről azonnali ellátás várható.

Az Echo de Paris szerint csak a vakok nem látják, hogy Németország Mitteleurópa kialakításán dolgozik.

A londoni sajtó ugyancsak aggodalmas hangon ír és megjósolja, hogy a bécsi megegyezés el fogja állani az angol áruk útját Ausztria felé.

A cseh sajtó izgalma egyenesen példátlan. A Narodny Listy szerint az egyezmény éle kifejezetten Csehszlovákia ellen irányul,

amelyet Németország és Ausztria akar- nak megfojtani. Bizonyítja ezt az is, hogy Romániával és Jugoszláviával is preferenciális egyezmény készül.

Hivatalosan közlik, hogy vasárnap Franciaország, Csehszlovákia és Olaszország bécsi diplomáciai képviselői kihallgatáson jelentkeztek Schober alkancellár- külügyminiszternél és közölték kormányaiknak a német-osztrák vámegegyezmény elleni tiltakozásukat.

A három követ hivatkozott arra, hogy a vámunio Ausztria részéről beleutközik ama genfi jegyzőkönyvbe, amelyet 1922 október 4-én Ausztria szanalására vonatkozólag aláírtak.

E demars alapját java- részt a birodalmi német lapok közlései képezték. Schober figyelmeztette követeket arra, hogy

a genfi jegyzőkönyv és most elért egyezmény között nincsen semmi ellentét, amint erre az egyezmény szövege is utal.

Prágai felfogás szerint a vámszövet-

SZIGORU EMBEREK

Írta: Márai Sándor

Páris, március 23.

Most már körülbelül mind a negyvenezer magyar honfitárral találkoztam és beszéltem, akik a háború után kitapogatództak ide Párisba s aztán leültek valahol, egy kávéházban, műhelyben vagy irodában s kiültek maguknak egy kis, nem nagyon puha és kényelmes, de valamennyire mégis csak meleg helyet, ahol megbujnak a nagy európai recsegésben-ropogásban s szorongva és kárörvendve, megdöbbenve és nyugtatva magukat, mert „mégis ők az okosabbak”, várják, hogy forduljon az idő. Beszéltem barátaimmal, akik itt maradtak a háború utáni népvándorlásból, mely az inflációs országokból indult meg Páris felé s az újak közül egy-kétezerrel, akiket már a közép-európai „konszolidáció” kényszerített ki ide. Gondolják a régi: munkaengedély, drága lakások, alacsony bérek. De, mondják büszkén, ők kitartottak. S aki barát közülök, titkos vagy nyílt szemrehányással adja tudtomra, hogy én nem tartottam ki, hazamentem s most is csak látogatónak jövök ide... Egyszóval megbuktam. Hallgatom őket és bólogatok.

Szigoru emberek ezek, a párisi honfitársak, — valószínűleg olyan szigoruak az amerikai magyarok, a kanadaiak, a németországbeliek, ha ugyan számosan maradtak ott. Magyarok, akik tíz éve élnek Párisban: munkások, iparosok, elkereskedősdődték intellektuellek, elpolitizálódtak kereskedők, d'ákság, mely itt folytatta, amit otthon nem lehetett s végzett is, irodát, rendelőt nyitott. Van már magyar orvos, ügyvéd, mérnök, aki a Sorbonneon tanult, ott kapott diplomát, melyet előbb nagy nehézségek árán nosztrifikáltatnia kellene odahaza. Pécselt vagy Szegeden, hogy érvényes legyen. S még akkor is... — mondják s a levegőbe intenek. A magyar orvosok, akik néhány esztendő előtt rendelőt nyitottak itt, mind megélnék valahogy. Láttam már a lapokban magyar ügyvéd hirdetését is s magyar mérnök, aki itt tanult, jó néhány tucat dolgozik francia cégeknek. — Nem tudom, hogyan látja az amerikai magyar a hazai állapotokat, nem jártam arra. — De, hogy külföldre, speciálisan Párisba szakadt magyar hogyan lát, hogyan érez ma hazafelé, azt látom.

A francia élet titka az, hogy, gyakran meghamisítva, felvizezve, de mégis átvitte intézményeibe a nagy forradalom vívmányát. Hogy ez a „szabadság”, „egyenlőség” és „testvériség” a praxisban néha groteszk paródiának tűnik, különösen az idegen számára, aki idekálódik, az nem változtat a dogmán, melyben minden francia hisz: hogy ez az ország adja ma polgárának a világ összes államai között, beleértve Szovjet-Oroszországot, a legnagyobb egyéni szabadságot, az emberi jogoknak legteljesebb garanciáját. Intézményei liberálisak, (más kérdés, hogy szociális intézményei elmaradottabbak, mint például a magyarországiak), a politikát, a közeletet, a bürokráciát, az oktatást a demokrácia szelleme hatja át, az egyéni jogai szentek és sérthetetlenek, (legalább is mindaddig, míg nem óhajtja e jogokat a legnagyobb tabu, a Francia Imperializmus bálványával szemben érvényesíteni.) A francia hatóságokkal valahogy úgy van az idegen, mint a katonasággal: nem szabad kérdezni semmit, lehetőleg nem szabad jelt adni magáról s akkor nem érdeklődnek utána s nem bántják. — A „durva munkára”, a másodrangú s kulimunkára szívesen alkalmazkodik is az idegent: a francia általában nem szeret komisz munkát végezni, előszeretettel mechanikusok és pepecselők, kedvelik a finom, precíziós munkát, melyen srókkal és vésőkkel kellemesen lehet elbábrálni, utána nem kap izomlást az ember. A társadalmi értékeztet bizonyos civilizált személylenség hatja át. Jómódú közöny és udvariaság, melytől ugyan mindenki felfordulhat s éhenhalhat, de addig is elviselhetővé teszi a életet, s a megélhetésben ebben az országban, mely a kontinens összes államai közül a legnagyobb rezervákat gyűjtötte fel, még mindig valószínűbbek az esélyek, mint odahaza. A párisi magyar tehát talán bonvágygal, de mindig ludböröz idegenkedéssel, pillant is hátra, ahol — most mégis már, hogy milyen kókból? — a nyomorúság mezítáblá sétaltatja zomoru hadseregét s a távolság túlzásán át egy hiszi, hogy csak az nem ugrott még a Dubáiba, aki nem szereti a vizet.

A franciák úgy tartják, (s ezt őszintén hiszik), hogy Elzász-Lotharingia például már csak azért sem tartozhat soha Németországhoz, mert nincsen épelméjű ember, nincs egészséges nép, mely a francia élet, a francia intézmények beralizmusát, szabadság-szellemét hajlando enne valaha is elcserelel azzal a „szolgaság-al”, mely a Rajnán túl kezdődik, s tart tovább mindenfelé, körben a világban, bezárólag egészen a francia határig. Ezt nemcsak a horpoltika hirdeti itt, hanem kivétel nélkül minden élő és holt francia. Ez a hit az ő titkuk, a fundamentum, melyre mindent felépítettek, s ez gyakran sikereik titka is. Hogy honfitársaink, akik tíz éve, vagy hosszabb ideje (s legalább félszázézer magyar rekedt ez években idekűnn) ebben a francia szuggeszcióban élnek, olyan különös szigorúsággal itélik meg ma a hazai állapotokat, mint ahogy számtalan

beszélgetés és informálódás során alkalman volt észrevenni, annak csak egyik oka, hogy a hazai állapotok gyakran módot is adnak ilyen szigoru kritikára, — de másik oka, s erről a magyar glóbus nem tehet, hogy előbb-utóbb mindenki, aki hosszabb időt tölt itt, áldozatul esik annak a szuggeszciónak, mely a szabadság, egyenlőség, testvériség varázsszávit morzsolva, mintegy megkereszteli franciának, s belélti, hogy szabadabb szabadság, civilizáltabb civilizáció, emberibb emberiség nincs is sehol a világban, mint Jeanne d'Arc hazájában. S ki meri állítani, hogy van? Ha még oly torzak, trikolorba csavartak, s tollakkal és üveggyöngyökkel feldisztatott is a francia eszmények, melyeket ez a nép átmentett magának a forradalom véres népnépelyéből: a hit, belátás és meggyőződés, mellyel egy nagy nép generációkon át megadta magát s a nemzeti gondolat szolgálatába tudta állítani az emberiség legnagyobb eszményeit, lenyűgöz és meghódít mindenkit, aki a fanatizmus mágne-

A párbajhős és a purifikátor igazi arca

Letartóztatták dr. Gherman Dante és Ciuciuc aradi ügyvédek

A letartóztatás a Szabó Lajos vendéglős ügyében használt ravasz „klienslogás” miatt következett be

Arad, március 23.

A B. L. nemrégben beszámolt arról a feljelentésről, amelyet Szabó Lajos aradi vendéglős tett az itteni Ügyvédi Kamaránál dr. Gherman Dante ügyvéd ellen. A feljelentés számai Szabó Lajosnak egy családi viszályához nyulnak vissza, amelyről

Szabó, egy szövetségéből kifolyólag és az önévédelem kényszerítő körülményei között, fejszével fejbevágtatott fiát, akivel évek óta rossz viszonyban élt.

A fiut beszállították a kórházba, Szabót pedig letartóztatták.

Az ügynek ennél a fordulatánál jelent meg a színen dr. Gherman Dante ügyvéd. Kiszimatolva, hogy a „megijedt öregek” keresni lehet, sietve beállított Szabó Lajos vendéglős feleségéhez a kit „a neki legjobb hangulatban talált”, mert éppen kétségbeesetten tördelte kezét letartóztatott férje miatt.

A továbbiakat most már csak röviden:

Dr. Gherman bebeszélte az asszony-nak, hogy az ügyességről jön, ahol férjét éppen most hallgatják ki. Ő beszélt az ügyéssel, aki egyébként le fog ide jönni, helyszíni szemlét tartani és az ügyész ur azt mondta, hogy

nahát Gherman, ez egy olyan súlyos ügy, hogy ezt a szerencsétlen öreg Szabót csak te tudod megmenteni a börtönből, akár életben marad a fia, akár meghal!

Annak bizonyosságára, hogy az ügyéssel jó barátságban van és hogy ilyenformán suba alatt csakugyan el tudja vele intézni, hogy az öreg vendéglőst szabadon engedjék, — még aznap le is vitte a vendéglősök lakására az ügyészt, — Cinciuc ur személyében, aki egy másik ügyvéd volt, Gherman társa ebben az „üzletben” — és akinek az volt a feladata, hogy „az ügyész szerepét alakítsa” és ezzel annál biztosabban játssa Gherman kezére — természetesen megfelelő provizóért — a „begyulladt” klient.

Az „ügyész ur”, a leghivatalosabb arckifejezéssel meg is tartotta a „helyszíni szemlét”, felvette az adatokat, kihallgatta a szemtanúkat —

közben pedig nem mulasztotta el, hogy rá ne mosolygjon az „ügyvédre”, rá ne veregessen egyet-egyet a vállára, ezzel is „szédítvén” a szegény vendéglősnét azzal a nagy barátsággal, amiben ő, az ügyész Gherman védőügyvéd ural van. Amikor a „helyszíni szemléről” eltávoztak, színte, hogy azt nem mondta az „ügyész” ur Szabó Lajosnak, hogy „legyen csak nyugodt, minden el lesz intézve...”

Következik az Ügyvédi Kamarához benyújtott feljelentés lényege:

Dr. Gherman a legsürgősebben — mielőtt még az igazi ügyész valóban szabadlábra nem helyezze — ügyvédi meg-

Jóizüek

és egészségére nézve megbecsülhetetlen értékűek a

Panflavin-pasztillák.

Biztosan megvédik fertőzéstől és meghűléstől. Különösen nedves, hideg időben sohasé járjon Panflavin-pasztillák nélkül.

séhez közel kerül. A francia civilizációt, jogrendet, társadalmi berendezkedést nehéz az elképzelhető legjobbnak tartani: de nehéz ma jobbat és különbet találni.

Magyarok. Szigoruak. Csendes, reggelbe nyúló beszélgetések barátokkal, akik csendesen kérdik, de annál szigorúbban: „Mit csináltak ti odahaza? Mit írtok? Mit beszéltek? Nem érzitek azt a kínos, hideg, minden évvel távolabb kirekesztettséget, mely a magyar irodalmat, politikát, művészetet, tudományt egyre zártabbá, egyre elhatároltabbá, egyre magányosabbá merevít?” Hiába mondom, nem érzük. Hiába, hogy nálunk a szavak intonációja más, hogy ők kívülről meg sem érthetik, milyen esz-közökkel történik nálunk a fejlődés, a kritika, — hogy egy célzás nálunk többet jelent s néha hőesebb, mint idekűnn egy manifesztum. — Hogy mindent előről kell elkezdni, a nevelést, a kritikát, hogy még a romokat sem pu-

colták el odahaza, s hol vagyunk még az építéstől! Nem hisznek és gyanakvók. Nehéz megmagyarázni nekik, hogy nincs joguk az összehasonlításokra, nincs joguk egy győztes, meggazdagodott és prosperáló ország társadalmi, gazdasági, politikai és irodalmi viszonyait összehasonlítani egy legyőzött, elszegényedett és izolált ország életkörülményeivel. Ők ezerlőrös motorokkal a földet repülnek körül akkor, m'kor mi, még ájtultan a veresésgéptől, most kezdünk negint járni tanulni.

S nem cudok mindenre feleni, amit kérde-nek.

Bevallom, hogy 1931-ben nem éreztem jól magam Párisban.

Szegény vagyok, poros vagyok, hazulról jöttem.

Nem örtenek meg. Egy kissé le is néznek. Érzem, hogy vidékies vagyok. Belenyugszom. Hallgatom.

„ügyész” ur a vendéglős megrémílt feleségével ezt elhitetni szeretnék volna.

Képzeltető a kiszabadult Szabó Lajos dühe, amikor az ötvenezer lejes kötelezvényről és betáblázásról értesült. — Azonnal feljelentést tett Gherman ellen az Ügyvédi Kamaránál, amely az ügyet megvizsgálva olyan súlyosnak találta azt, hogy kénytelen volt az iratokat az ügyész-séghez továbbítani. Az ominózus ügyben azután ma megtörtént a nagy fordulat:

az ügyesség elrendelte úgy dr. Gherman Dante, mint Ciuciuc ügyvédek letartóztatását.

A letartóztatással kapcsolatban nem lesz érdektelen, ha Gherman ur portré-jához még néhány ríktó szint keverünk. Az ügyvéd ur valóságos nebutsvirágja az aradi közeletnek, aki — ilyen jellem-mel

éveken keresztül purifikátora és többszörös párbajhőse lehetett a marospart-i porondnak.

Szerzett ő már máskor is hasonló „mód-szerekkel” klienseket, amint erről az Ügyvédi Kamaránál fekvő, sok más fel-jelentést is tartalmazó dossziája tanus-kodik — sőt az ügyességnél sem volt ez az első vád ellene, — csodálatskép-pen azonban eddig mindig sikerült „ügyeit” elaltatni.

Ciuciuc ügyvéd urról pedig azt beszé-lik,

hogy az aradi törvényszék folyósóságán megpofozta az egyik kliensét.

A két ügyvéd letartóztatása hosszas kihallgatás után következett be és az aradi ügyvédek körében természetesen nagy feltűnést keltett.

B. K.

Paris és Newyork egyforma bűnügyi szenzációja

A titokzatos hindu és a még titokzatosabb méreg

Azonos-e a newyorki John Batanha a párisi orosz nő gyilkosával?

Páris, március 23.

Két titokzatos gyilkosság, amelynek számai az újvilágból Párisba nyulnak, foglalkoztatja most egyidejűleg a newyorki és párisi rendőrségeket. E két gyilkosságot ugyanis hasonló körülmények között, ugyanazon módon követték el és valószínűleg a két gyilkosság tettese ugyanaz az egyén is.

Párisban a Montmartre egyik szállodájában történt a gyilkosság, ahol egy fiatal orosz nőt találják holtan szobájában. Először azt hitték, hogy természetes halállal halt meg és csak az orvosi vizsgálat állapította meg, hogy a nőt méreg ölte meg. De hogy mi volt a méreg, azt nem sikerült megtudni és

a boncolás is csak azt derítette ki, hogy olyan erős hatású méreg került a szervezetbe,

amelynek egyetlen szemérje is azonnali halált okoz. A méreg a szervezetben egyáltalán nem mutatható ki, legalább is a kémia tudományának mai állása mellett nem.

Hogy ki ölte meg az orosz nőt, az felderítetlen maradt. A gyanu egy keleti származású, hindu, vagy arab emberre irányult, aki néhány hónappal ezelőtt ismerkedett meg az áldozattal egy kávéházban.

Néhány nap előtt a newyorki villane-

gyedben holtan találtak egy nőt és a boncolás megállapította, hogy mérgezés következtében halt meg. A villa bérloje

egy hindu volt, aki John Batanha néven jelentette be magát

és csak annyit tudtak róla, hogy igen gazdag. Még a szolgálóleány sem tudott bővebb felvilágosítást nyújtani gazdájáról. Az áldozatról viszont csupán azt tudták, hogy mindössze négy hónappal lakott a villában, amelynek ura gyakran váltogatja a barátokat. A szolgáló azt is elmondotta, hogy gazdája gyakran utazott Franciaországba. Az áldozat személyazonosságát eddig nem sikerült agnoszkálni, az orvosok azonban megállapították, hogy szintelen, szagtalan és ki nem mutatható méreggel ölték meg a nőt.

Megnyílt Szg. 269 Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143

a Gars de Nord mellett

és „HOTEL MARNA”, Buzesti 3.

Egy ágyas szobák 100 - 120 lejig kétágyas szobák 140 - 160 lejig, beleértve az összes illetékeket. Modern konyha, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.

A fizetve és utazó uraknak engedmény.

Négy napj éhezés után ennivalót ment szerezni

Ma reggel kilenckor elfogták Schreibert

Holländerné vette észre a Teleki-téren, ahol lodenkabátját akarta eladni. A gyilkosság óta Jankovits Jenő néven Budán a Szász Károly-utca 5. számú házban lakó albérletben

Azért gyilkolta meg Nagy Mária, mert egy idegen férfi arcképét csókolgatta

Budapest, március 23.

Ma reggel valamivel háromnegyed kilenc után izgatott női hang hívta telefonon a Béla-utcai főkapitányságot. A hallgató az ügyeletes tiszt vette fel, aki megkérdezte, hogy ki beszél.

— Itt Holländerné a Teleki-térről, a kinél Schreiber a bőröndöt vásárolta.

Kérem azonnal jöjjenek ki, mert Schreiber itt van megint a Teleki-téren.

A következő pillanatban egy rendőrökkel megrakott autó fordult ki a főkapitányság udvaráról s robogott teljes sebességgel a Teleki-tér felé. A tér előtt a rendőrök leugrottak a gépkocsiról és Lakó detektiv-főnök utasítása szerint percek alatt körükerítették az egész ószi piact. Az egyik detektiv eközben beszaladt Holländerné zsidó üzletébe,

amelynek ajtajában az asszony ott állott, szemmel tartva egy közepmagas zöldkabátos férfit,

aki a Teleki-tér ószi bódéi között járt ide-oda. A rendőrök gyűrűje mind szűkebbre szorult a zöldkabátos férfi körül, mignem egészen közelébe értek és ekkor Lakó detektiv-főnök rákiáltott:

— Schreiber, vége a játéknak.

A legközelebbi másodpercben előkerült a detektiv-főnök kezéből a kézbilincs amelyet rögtön rákapcsoltak Schreiber összekulcsolt két kezére.

Eközben futótüzeként terjedt el és utcáról-utcára terjedt a híre, hogy Nagy Mária gyilkosa végre hurokra került. — Mire a rendőrség Schreiberrel a Béla-utcaba ért, a főkapitányság előtt már több száz főre ment tömeg állt és várta, hogy a rendőrség feltűnjék.

Schreiber mosolyogva lépett le a gépkocsiról és valóságos hősies pózban indult a főkapitányság lépcsőjén fel a második emeletre, az első kihallgatásra.

A kis szoba íróasztala elé egy halálsápadt ember roskadt le a székre. Tartása pillanatok alatt összeomlott, még pedig, amint később kiderült, a négy nap óta tartó borzalmas éhség következtében.

— Mondja el — kezdte a kihallgatást Lakó detektiv-főnök — hol tartózkodott maga a gyilkosság elkövetése óta?

A gyengeségtől akadozó hangon kezdte meg vallomását Schreiber.

— A gyilkosság napján reggel nyolc órakor, rendes szokásom szerint elmentem Hernád-utcai lakásomról reggelizni egy kis kávéért. Még nem érttem azonban oda, amikor észrevettem, hogy a pénztárcámat otthon felejtettem. Vissza fordultam és amikor újra beléptem a lakásomba, azt láttam, hogy Nagy Mária egy idegen férfi arcképét csókolja.

Agyamat elöntötte a vér, nekimentem a leánynak és fojtogatni kezdtem.

Arra azonban nem számítottam, hogy meg is hal a kezem alatt. Megdöbbenem, amikor láttam, hogy nem mozdul, de már nem volt mit tennem. Most már azon kellett gondolkoznom, hogy a holttestet valamiképpen elrejtsem. Kimentem a Teleki-térre, megvásároltam a bőröndöt, belegyömbszöltem a hullát és felültem vele a Hatvanba induló vonatra. Hatvanban azonban leszálltam és a bőröndöt sorsára hagytam.

„NEM MOZDULTAM KI OTTHONRÓL”

— Hatvanból visszajöttem Budapestre és itt Budán, a Szász Károly-utca 5. szám alatt Jankovits Jenő néven albérleti szobát vettem ki. Azóta

egyetlen egyszer mozdultam ki otthonról, Budafokra voltam, hogy ott lakó Hajnalné nevű ismerősömtől pénzt kérjek.

A hajamat kopaszra nyírtam, a bajuszamat megstuccoltam és járásom is változtattam, hogy fel ne ismerjenek. Hajnalné azonban nem sikerült pénzt kapnom és ekkor visszatértem Szász Károly utcai rejtékhelyemre, amelyet ma

reggelig nem is hagytam el. Közben ebben az új lakásomban véletlenül kezembe került egy újság, amelyből megtudtam, hogy ezer pengő jutalmat tűztek ki annak, aki kézrekeríti. Még inkább

nem mertem tehát az utcára menni, mert amilyen időket ma élünk, ezer pengőért még a saját apját is eladja az ember.

Most már azonban négy nap óta nem volt mit enni. Elhatároztam, hogy kimegyek a Teleki-térre, eladom a lodenkabátomat, egy olcsóbbat veszek helyette és az így szerzett pénzből tartom fenn magam addig, amíg az „ügyem” egy kicsit elcsendesül.

Amikor idáig ért a vallomásában, ismét nagy gyengeség fogta el Schreibert és kérte a detektiv-főnököt, hozasson neki valami ennivalót, mert nem bír tovább beszélni. A detektiv-főnök utasítására

az egyik közeli kocsmából zónareg-

Az erdélyi törvényhatósági városok tiltakoznak az autonómia maradványainak elkobzása ellen

A közigazgatási törvény tervezett reformja teljesen szétzilleszti a városok életét. Akció készül a municipium-törvény megszavazására és a közigazgatási önkormányzat visszaállítására. Törvényesen rendezni kell a kisebbségi nyelvhasználat kérdését is

Kolozsvár, március 23.

Vasárnap délután az erdélyi törvényhatósági városok polgármesterei nagyjelentőségű értekezletet tartottak a közigazgatási törvény tervezett módosítása ügyében. Az ülést dr. Mihail Tivadar kolozsvári főpolgármester nyitotta meg, a ki rámutatott arra, hogy

a tervezett módosítások megszüntetnék a közigazgatási önkormányzat maradványait is.

A javaslatot Mihailache belügyminiszter úgy csinálta meg, hogy meg sem kérdezte a városokat, holott Mironescu miniszterelnök annakidején határozott ígéretet tett a városok kívánságainak honorálására.

Cuteanu György brassói polgármester leszögezi, hogy az új közigazgatási reform különösen sérelmes a törvényhatósági városokra, amelyeket a kis mezővárosokkal egy sorba helyez. A városok politikai életük is nagyon aktív volt.

A polgárságot olyan intézmények fenntartására kötelezik, amelyeknek nem látja hasznát, hanem csak az állam, viszont emiatt a városok kénytelenek a polgárság által meghatározott célokra befizetett összegeket egyébre fordítani. Ezért nem bírnak a városok fejlődni és beruházásokat eszközölni.

Az új törvényjavaslat azután teljesen szétzilleszti a városok életét. A régiakban nincsenek tulajdonképpen municipiumok, amelyeknek olyan évszázados múltjuk lenne, mint az erdélyi és bányai törvényhatósági városoknak és azért van az, hogy a régiaknak nincs is érzékük a városi autonómia iránt. Javaslatára

az értekezlet kimondta, hogy kérni fogja a városok rendkívüli közgyűlésének sürgős összehívását, amely elé memorandumot terjeszt az erdélyi municipiumok álláspontjáról.

A városok követeléseiről Cuteanu polgármester felolvasta Brassó városi tanácsának a memorandumát, amely bevezetésül ismerteti az erdélyi municipiumok történeti fejlődését. A városok adják minden ország kulturális, gazdasági és társadalmi fejlődésének alappilléreit, a melyek működése kihat a falvak életére is.

lit hoztak fel, pörköltet és egy pohár sört,

amit Schreiber móhon elfogyasztott.

JELENTKEZNI AKARTAM DE FÉLTEM A VERESTŐL.

— Arra is gondoltam, — folytatta ezután vallomását — hogy jelentkezni fogok, de féltam a veréstől. Aiban az újságban azt is olvastam, hogy azt írják rólam, hogy az alvilág vezére vagyok. Ez kérem nem igaz. Nincs nekem semmiféle összeköttetésem azokkal az emberekkel. A kihallgatás itt egyelőre abamaradt, amennyiben

a rendőrfőkapitány intézkedésére Schreibert először kiviszik a Hernád-utca és ott jelenléteben, helyszíni szemlét tartanak.

Csak a helyszíni szemle után fogja Schreiber újlag részletesen ismertetni a gyilkosság lefolyását és közel két hetes

bujdosásának történetét.

Budapesten Schreiber elfogatásának híre óriási izgalmat váltott ki, mert a legelőbbben leszámoltak már azzal, hogy egyáltalában kézrekerül. Ma reggel egyébként, mielőtt még elfogatásának híre nyilvánosságra jutott volna, általában azt beszélték, hogy Schreiber öngyilkos lett és legfeljebb holtan fogják megtalálni.

Az ezerpengős jutalmat, amelyet a kézrekerítőnek kifizettek, így minden valószínűség szerint Holländerné fogja megkapni.

A Schreiber-ügy felsőgallai mellékvágányának mára tragikomikus fordulata akadt. Feld Mátyás, a városi igetiszinidirektor, Felsőgalláról összetörten, betegen visszaérkezett a fővárosba és lefelében bocsánatot kért a rossz tréfáért a főkapitányságtól.

Feld Mátyás megígéri levelében, hogy inkább lemond eredeti tervéről és nem ír szindarabot Schreiberrel, csak most az egyszer ne büntessék meg.

Most, hogy Schreiber már megvan, a rendőrség bizonyára nagylelkűen megkegyelmez Feld Mátyásnak.

leg szünteti meg a revíziós bizottságok és tartományi igazgatóságok gyámkodását mert ezek helyébe fel akarja állítani a közigazgatási kuriákat és tulajdonosan kibővíti a prefektusok hatáskörét.

A kolozsvári javaslat az alpolgármester intézmény fenntartását kéri meg. Külön pontban foglalkozik a kolozsvári memorandum a kisebbségi nyelvhasználat kérdésével, amelynek generális rendezése nélkül a városi gazdálkodás zavartalan menete el sem képzelhető. A dr. Martontól kidolgozott javaslat azt kívánja, hogy a közigazgatási reform módosítási törvényébe vegyenek fel egy önálló szakaszt, amely külföldi mintára határozottan mondja ki, hogy

mindazonk a helyeken, ahol valamely nemzeti kisebbség száma eléri a lakosság 20 százalékát, az illető kisebbség tagjai szabadon használhassák úgy szóban, mint írásban a saját anyanyelvüket. A polgármesteri értekezlet ezt a javaslatot is magáévá tette.

A vasárnapi értekezlet határozatait azonnal írásba foglalták és az erdélyi törvényhatósági városok memorandumát dr. Mihail Tivadar vasárnap este már magával is vitte Bukarestbe.

Felajdult újra a székely iparos társadalom

Székelyudvarhely, március 23.

Hatalmas, demonstratív közgyűlést tartott Székelyudvarhely és vidékének Ipartestülete vasárnap a Barkóczy-féle étteremben, amelyen Zetelaka 17. Kápolnáfalva 10. Oklánd 5. Szentgyházás 6. Almás 6. Lővéte 2 és Bögöz 8 taggal képviseltette magát. Gyarmathy István testületi elnök nyitotta meg a zsúfolt közgyűlést. Mélyen átértett szavakkal fejezte ki az iparosság sérelmes helyzetét, amikor

az olcsó, mindennapi kenyeret sem tudják már maguknak megkeresni.

Utána Pluhár Gábor titkár tartotta meg általános figyelem mellett, pontos, titkári jelentését.

Legszomorubb s legsivárabb a helyzet ebben a sötét nyomorban azért — mondotta többek közt Pluhár Gábor — mert az iparosság teljesen magára van hagyatva rettenetes, keserves sorsában. — Senki sem kérdezi tőle, van-e kenyered? Van-e munkád? Sokat seznvedsz és sírsz gyermekeidért, családodért, mikor nem tudod kikeresni számukra a mindennapi kenyeret?

Keszler Albert pénztárnok a vagyoni állapotról, Szőke István egyleti gazda a létéről, Szabó Gyula a számvizsgálatról tett jelentést, amit a közgyűlés elfo-

gadott.

Nagyszabású javaslatot tett Nagy János, az iparosok nesztora, ki miután magával ragadó meggyőződéssel sorolta fel a munkásság sérelmét a betegsegélyző pénztárral szemben, a következő határozati javaslatot tette, amit a közgyűlés lelkesen el is fogadott:

Mondja ki a közgyűlés, hogy Székelyudvarhely és vidéke iparostársadalma munkássága a saját, életbevágó, szolis érdekeitől vezetve elszakad a segesvári betegsegélyző pénztár hatáskörétől és visszavonja Székelyudvarhelyen a betegsegélyző régi autonómiáját.

Erre nézve minden törvény lépést megtesz. A betegsegélyző teli bevétele az udvarhelyi munkásság okkánt és beteg ügyének szenteli teljes egészében s efelett egy helyi iparosok és munkásokból álló felügyelet őrököl.

A ROMÁNIAI GYÓGYSZERÉSZEK ÉLET-HALÁL HARCA

Összehívták a romániai gyógyszerészek rendkívüli kongresszusát

Pamfil kolozsvári professzort vádolják a gyógyszerészeti kar anyagi és erkölcsi leromlásának felidézésével

Kolozsvár, március 23

Közel két és fél év óta élet-halálharc folyik a romániai gyógyszerészeti karban és ez a harc, amely szinte párját ritkítóan ádáz fegyverekkel tombol, majdnem teljesen szétzillesztette ezt az egykor virágzó foglalkozási ágat. A harc mögött elsősorban szemlévi és politikai motívumok húzódnak meg, de az anyagiak sem játszanak egészen mellékes szerepet. Bizonyos fokig Erdély és a Regát harcának, a két mentalitás összeütközésének is tekinthető ez az áldatlan hadjárat, amelynek döntő ütközete a május kilencedikére és tizedikére összehívott rendkívüli kongresszuson fog lezajlani és a sikerer egzisztencia sorsa függ annak kimenetelétől.

Mint minden szakmai harc, a gyógyszerészetszadalmak belső válsága szoros együttjárója a gazdasági helyzet leromlásának, amelyet különböző kormányintézkedések idéztek elő, vagy siettettek. Az első komoly csapást Traicu-Jasi volt averszkánus munkügyi miniszter mérte a gyógyszerészekre, amikor Odrea György munkáspénztári inspektor és mások javaslatára elrendelte, hogy a betegsegélypénztárak és a vasúti betegsegélyzők saját gyógyszerárakat kötelesek felállítani. Ezt a rendelkezést annak idején az állam indokolta, hogy ilyenformán az állam súlyos milliókat fog megtakarítani.

Annak ellenére, hogy a közegészségügyi törvény szerint csak nyitott gyógyszerárak foglalkozhatnak gyógyszerárúszással, a Casa Cercuła és a vasúti munkásbiztosító megcsináltak a maguk külön gyógyszerárakat, amelyek kötelezték az adott fizető hivatásos gyógyszerárakat egy csapásra elvesztették forgalmuknak több mint a felét.

Ma például az összes kolozsvári gyógyszerárak naponta átlag 200 receptet cénálnak meg, mialatt a betegsegélyzőnél 400-500 receptet. És azt, hogy a munkások nem jártak semmivel sem jobban az új rendszerrel, eléggé bizonyítják azok a botrányok, amelyek napirenden vannak a betegsegélyzők gyógyszerellátása körül. A külön gyógyszerárak felállítása a rendeteg visszaélés forrása lett, amelyeknek csak egészen kis hányada kerül nyilvánosságra.

Pamfil professzor törvénye

Ennek az áldatlan helyzetnek a javulását remélték a gyógyszerészek az új közegészségügyi törvényből. — Ehelyett azonban az 1931. január 14-én életbe lépett új törvény egyszerűen katasztrófális és súlyosította a gyógyszerészek helyzetét.

Az új közegészségügyi törvény első sorban a kisebbségi gyógyszerészek létét támadta meg, de nem sokkal kisebb veszedelmeket hozott az egész gyógyszerészetszadalmra.

Amíg például az összes előző rezsimek biztosították a szerzett jogok folytonosságát és az egyenlő elbírálás elvét (Erdélyben 1928-ban 32 új patikajogból 23 kisebbségi gyógyszerésznek jutott), az új törvény versenyvizsgához köti az összes jogadományozásokat. Vagyis hiába szerezték meg valaki a diplomát, ez nem elég és csak akkor kaphat patikajogot, ha külön képesítési vizsgát is letesz.

Egy másik, egészen furcsa rendelkezése a törvénynek az, amely

jogot ad a helyi egészségügyi hatóságoknak arra, hogy bármely gyógyszerár vezetőjének elmebeli állapotát megvizsgálják és a minisztérium döntéséig a gyógyszerárakat bezárják. Gyógyszerárak állítása szerint ezt a paragrafust bizonyos személyek ellen vették fel a törvénybe.

Éppenúgy mint azt a rendelkezést, hogy gyógyszerár tulajdonos semmiféle köztisztviselő nem vállalhat. A gyógyszerészek körében uralkodó felfogás szerint ennek a két pontnak a segítségével akart megszabadulni Pamfil Gheorghe kolozsvári gyógyszerészprofesszor, a törvény megalkotója, a veszedelmesebb politikai ellenfeleitől.

Legjellemzőbb a törvénynek az az antiszociális — ugyancsak kisebbségellenes izű ujtás, amely a patikajog szabadforgalmi és önkölhető jellegének megszüntetésével

kimondja, hogy amennyiben valamely gyógyszerár tulajdonos meghal, az övé vagy csak három évig élvezi annak haszonját és azután köteles a berendezését eladni, a jog pedig visszazár az államra,

tekintet nélkül arra, hogy az eredeti tulajdonos esetleg egész vagyonát befektette és adósságokat is csinált.

Ez a rendelkezés keltette a legnagyobb konsternációt a gyógyszerészek körében, akiknek tiltakozására Hatieganu Emil miniszter fel is függesztette annak alkalmazását. Pamfil professzor tehát ezen a ponton vereséget szenvedett. Jelenlétében balul ütött ki a szenális üzleti érzéke és mindenképpen nagyon tehetős Pamfil professzor egy másik nagy vállalkozása. Az általa megszerkesztett bódítószerek-törvény alapján megcsinálta Bukarestben az Institut Chimico-Farmaceutic nevű intézetet 200 millió lejes évi költségvetéssel.

költségvetéssel.

Az intézet hatásköre az lett volna, hogy kizárólagos jogot gyakoroljon a bódítószerek árúszására. Ezen a monopóliumon kívül úgy volt, hogy bármilyen gyógyszerészeti anyagot csak az Institut Chimico-Farmaceutic engedélyével lehessen behozni az országba, vagy exportálni.

Ezzel a két joggal felruházva az Institut Chimico-Farmaceutic diktatórikus egyeduralomhoz jutott volna a romániai gyógyszerészet felett és ennek az intézetnek a vezérigazgatójává havi 30 ezer lejes fizetéssel önmagát nevezte ki Pamfil professzor, aki összes híveit is elhelyezte itt jól dotált állásokba. A fizetésen kívül az összeforgalom után Pamfil professzor jutalékot is kapott, amelynek összege az intézet monopólistikus helyzetét tekintve, súlyos milliókra rugott volna.

Addig jár a korsó a kutra

Minden nagyszerűen ment egy darabig, habár a gyógyszerészek tiltakoztak is, a mikor váratlanul

megmozdultak a kolozsvári egyetem orvosi és gyógyszerészeti karának tanárai és felszólították Pamfil professzort, hogy vagy mondjon le a katedrájáról és maradjon meg az Institutul Chimico-Farmaceutic vezérigazgatójának, vagy pedig ezt az állását adja fel és maradjon meg egyetemi tanárnak.

Az egészségügyi törvény két pontján tehát kudarcot vallott Pamfil professzor diktatórikus kísérlete. Sokkal nagyobb eredményt ért el azonban a harmadik frontszakaszon, ahol a gyógyszerészek kari szervezetének meghódítására indított nagyszabású offenzívát. — Tudni kell ugyanis, hogy 1922-ig az erdélyi és bánáti gyógyszerészeknek nagyszerűen kiépített egyesületük volt, amely az 1922-ben megtartott brassói kongresszuson csatlakozott a regáti gyógyszerészegyesülethez, autonómiájának teljes fenntartása mellett.

Erre az inézményre is szerette volna rátenni a kezét Pamfil professzor

és az új közegészségügyi törvényben megalkotta a gyógyszerészkollégiumok intézményét, amelyek szövetsége átvette volna azután az országos gyógyszerészegyesület vagyonát és szerepét.

Csak hogy a gyógyszerészek többsége most már nem akart szó nélkül meghajolni Pamfil professzor kemény akarata előtt, és így esett meg, hogy

amikor dr. Goina megjelent a gyógyszerészegyesület központjánál a nagyon és ügyek átvételére, Mózes Károly igazgató kerekén megtagadta az átadást.

Pamfil professzor és hívei meghökkenek a váratlan szembehelyezkedésen és egy darabig visszavonulót fuvattak.

Feloszlatják a gyógyszerészegyesületet

Pamfil professzor sem maradt adós a válasszal. A medgyesi gyűlést követő napon október tizedikére összehívta Bukarestbe a gyógyszerészek országos kongresszusát. Az összehívás és a kongresszus közötti időben elrendelte a lokális gyógyszerkollégiumok megalakulását.

Ezzel a sakkhúzással Pamfil professzor lett a kolozsvári gyógyszerészkollégium elnöke és ebben a minőségben már meg-

pályázhatta az országos gyógyszerészkollégiumi tanács elnökségét.

A bukaresti kongresszuson az erdélyi és bánáti gyógyszerészek, Pamfil néhány hívétől eltekintve, nem vettek részt.

Ez megkönnyítette a helyzetet. Pamfil professzor

kimondatta a kongresszussal az 50 év óta fennálló gyógyszerészegyesület feloszlatását

és helyébe az új kollégiumokat léptették. Majdnem kéztüsig menő harc után a kongresszus Pamfil professzort választotta meg az országos gyógyszerészkollégiumi tanács elnökévé.

Az erdélyi és bánáti gyógyszerészegyesület természetesen nem vette tudomásul

Kérjen mindenütt

KRAYER

cipőkrém

sem a feloszlatást, sem Pamfil professzornak a gyógyszerészkollégiumok országos elnökévé történt megválasztását.

Összehívják az új kongresszust

Az új választások során, amelyeket január 26-án tartottak meg, Somlea Mihály lett a kolozsvári gyógyszerészkollégium elnöke. — Ezután az erdélyi és bánáti gyógyszerészek folytatták sikeres ellenoffenzívájukat és a február 21-én Székelyudvarhelyen megtartott rendkívüli közgyűlésen újból megerősítették az országos egyesület fenntartását, ugyanekkor az erdélyi tagozat elnökévé ugyancsak Somlea Mihályt választották meg. Ebben a minőségben

Somlea Mihály megkereste az országos egyesület lemondott vezetőit és közölte velük, hogy a bukaresti törvényszék előtt felelőssé teszi őket, amiért zömelyes érdekekből elősegítették az egyesület feloszlatását, egyben követelte, hogy hípjának össze rendkívüli közgyűlést és azon adjanak számot magatartásukról.

Az erélyes felszólításra, amelyet az ilfovi törvényszéken fegyelmi feljelentés követett, a bukaresti vezetőség most május 9-ikére és 10-ikére összehívta az országos rendkívüli kongresszust, amelyen a két és fél éve dúló harc utolsó felvonása fog lezajlani.

Az erdélyi és bánáti gyógyszerészeknek az álláspontja az, hogy az országos egyesületet fenn kell tartani de alapos rezsimoaltózást követelnek és követelik, hogy Pamfil professzor és hívei örökre vonuljanak vissza a gyógyszerészeti közélet frontjáról.

Amennyiben a kongresszus nem lesz hajlandó ezt az álláspontot magáévá tenni, az erdélyi és bánáti gyógyszerészek felmondják a fúziót és a bukaresti központtól elszakadva önállóan fenntartják egyesületüket az 1922 év előtti helyzetnek megfelelően.

Bányai Ernő.

Megérkezett a trafikokba az újabb nikotinmentesített dohányszállítmány

Miként várható volt, a nikotinmentesített cigaretták alig néhány nap alatt meghódították a dohányzó közönséget. Hiszen a Fumosan nikotinmentesítő vállalat megalakulásával a dohányosok régi vágya ment teljessébe: van végre cigaretta melyet mindenki nyugodtan szívhathat, mert teljesen ártalmatlan az egészségre. A nikotinmentesített cigaretták olyan népszerűsége tetek szert, hogy számos trafikban már az első napokban kifogytak és a főlerakatok sem tudtak eleget tenni a növekvő keresletnek. A Fumosan gyár éppen ezért helek óta tokozott üzemmél dolgozik, hogy kielégítthesse a közönség igényeit és így sikerült is olyan mennyiségű cigarettából kivonni a nikotint, hogy utnak indíthatta az újabb szállítmányt a főlerakatoknak, illetve a trafikuskoknak. Ez a szállítmány már szét is lett osztva az egyes dohánygyőzsdéknek. A most forgalomba hozott nikotinmentes cigaretták bizonyos tekintetben különböznek az első szállítmánytól. A Fumosan gyár ugyanis figyelembe vette a dohányzó közönség részéről tett megjegyzéseket és a nikotinmentesítési eljárás során honorálni akarta az elhangzott kívánságokat. Így sorban panaszkodtak hogy a Fumosan árak nagyon szárazak és ezért könnyen porladnak. Az újabb szállítmánnyal ez a hiba tökéletesen ki lett küszöbölve és ma már a nikotinmentes cigaretták ugyanolyan nedvességi tartalommal vannak tartva, mint a forgalomban levő inom cigaretta fajták. A Fumosan gyár az újabb eljárás során a legnagyobb gondot fordított arra, hogy a cigaretták megőrizték kellemes ízüket és aromájukat és a most forgalomban került szállítmány beszédes bizonyossága rá, hogy ez a törekvés száz százalékosan sikerült is.

Sz. 257

Kis havi

vagy heti

részletekben

ölköz ödhet

FABRICA ANGLO ROMANA

férfi és női ruhagyár által

Bukares', Str. B. er ca Enel 10 (A Baia Centrala épületében)

Trench Coats, felöltők, öltönyök, iskola-uniformisok, női felöltők stb.

Nagy árleszállítás minden árucikkben.

Fizetési könnyítések az egész ország területén

Hírek

Egy elbocsátott hordár gyilkolta meg a halmi határállomás pénzváltóját

Szatmár, március 27.

Beszámoltunk arról a borzalmas rabló-gyilkosságról, amelynek a halmi vasúti állomáson lévő pénzváltóüzlet tulajdonosa, Weisz Ernő, esett áldozatul. A gyilkosság elkövetésével a nyomozó hatóságok rögtön kezdték fogva Moisa Traian és Roib Joan elbocsátott vasúti hordárokat gyanúsították, akiket őrizetbe is vettek.

A két hordárt a szatmári rendőrségre szállították, ahol Moisa hosszas vallatás után beismerte, hogy ő követte el a gyilkosságot.

Elmondotta, hogy az üzlet kulcsát a közeli tőba hajította, az elroholt negyvenkétezer lejt pedig az állomási mozdonyházban rejtette el.

Kihallgatása még folyik.

— Megalakult az új finn kormány. Helsinkiből jelentik: Svinhutvud finn köztársasági elnök Sunila agrárpartí politikai elnökele alatt kinevezte az új kormányt. Az új finn kabinetben a külügyminiszeri tárcát Vrijkosinen, Finnország eddigi moszkvai követe kapta meg. A Sunila-kabinet a napokban mutatkozik be a finn parlamentben.

— Magyarország győzött a magyar-osztrák boxversenyben. Budapestről jelentik: Tegnap zajlott le Budapesten rendkívül nagy érdeklődés mellett az osztrák-magyar ökölvívők mérkőzése. A magyar ökölvívő nagy fölénytel győzött. Az eredmény 15:3 a magyarok javára. Az osztrákok mindössze a Veltersulyban tudtak győzni, és a közép-súlyban eldöntetlenül kieszközlöki.

— Kavarodás a kolozsvári iparkamarai székházépítés körül. Tudósítónk jelenti: Ismeretes, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara pályázatot írt ki egy székház tervezetére. A pályázat eredményeként a kamara közel 250 ezer lejt fizetett ki, amint később kitudott, olyan terveket, amelyeknek nem veheti hasznát egyszerűen azért, mert rosszak. A városi építési hivatal ugyanis megtagadta az építési engedély kiadását, mert a bukaresti mérnökök a pályadíjat nyert tervei olyanok, hogy ha azok szerint építi fel a kamara a székházát, hát összeesik, mint egy kártyavár. A kamara vezetője a városi tanácsnál interveniált, hogy készítse jobb belátásra a mérnöki hivatalt, azonban a tanács sem tehet semmit, mert a negyedmillióval jutalmazott pályáztervek tényleg rosszak. A botrányos székházépítési terv körül még további fejlemények várhatók.

— Páris is agyonünnepeli Charlie Chaplint. Párisból jelentik: Charlie Chaplin vasárnap délután Párisba érkezett. Az állomáson tízezer főnyi tömeg verődött össze a világhírű filmkomikus fogadására. Amikor Chaplin a pályaudvar kijáratánál megjelent, a tömeg „Vive Charlie!” kiáltással öntözött fejére s olyan meleg és közvetlen ünneplésben részesítették, hogy végül is majdnem agyonnyomták. — Chaplint hat markos rendőr vágta keresztül a tömegben az autójáig, amely nagy nehézségek között jutott el a szállóig. A tömeg a szálló elöl sem akart távozni, úgy, hogy Chaplinnek meg kellett jelennie a szálló erkélyén és beszédben kellett megköszönnie a lelkes fogadtatást.

— Letartóztatták Kaáli Nagy Adorjánt, a szovátal festékgyárost. Székelyudvarhelyről jelentik: Feltűnő letartóztatás történt az elmúlt napokban Székelyudvarhelyen, amikor budapesti körözésre vártatlanul letartóztatták Kaáli Nagy Adorjánt 36 éves gyártulajdonost. A körözvény vádjá szerint Nagy Adorján többend-beli sikkasztást követett volna el, amit a vádlott kihallgatása alkalmával teljesen visszautasított. Az eljárást személye elleni hajszaának minősíti, melyet felesége már több ízben meg-indított ellene Magyarországon. — Kaáli Nagy Adorjánt, aki több világhíreket beszélt, volt tengerész, — a magyar hatóság már is ki-

kérte a bűnvádi eljárás miatt, azonban a vádlott román állampolgárságát kívánja igazolni, így a kiadatása körül diplomáciai nehézségek lesznek.

— Kisiklott a skócia expressz — négy halott, rengeteg súlyos sebesült. Londonból jelentik: Leighton vasúti állomáson borzalmas szerencsétlenség történt a skóciai expressz. A vonat mozdonya kisiklott és négy személy-kocsi felborult, az utánuk következő 12 vagon pedig kiugrott a sínek közül. A szerencsétlenség-nél négy utas meghalt, rengetegen megsebesültek. A pályatest teljesen tönkrement. — A mentési munkálatokat teljes erővel folytatják, mert igen sokan vannak az utasok közül, akik a romok alá szorultak. Eppen ezért biztosra veszik, hogy a halálos áldozatok száma emelkedni fog.

— Ha a testvérek perlekednek. Korondról jelentik: A két Tófalvi testvér hosszú birtok-perben állott egymással s míg végül Tófalvi István — dt győztesnek. Tófalvi Sándor afeletti elkeseredésében, hogy teljesen megkopaszodott ebben a hosszú perpatvarban és kis vagyonát is elvesztette, — a gyanúsítás szerint, — taplóval felgyújtotta testvéreinek a csűrjét. — A vizsgálat folyik.

Modern kultúrelődés jelensége a chronikus székrekedés. Orvosi tanácsra vegyen be este 2- szem Artin dragéet és a reggeli normális ürülésnél eszébe sem fog jutni, hogy hashajtót vett be.

— Építési pályázati hirdetés. A brassói református felsőkereskedelmi iskola előjárósága új iskolaépület tervrajzainak elkészítésére pályázatot hirdet. — Részletes felvilágosítást nyújt, illetőleg írásban megküld az igazgatóság, Brassó, Calea Victoriei No. 7.

— A II. Károly király induló, himnusszal a királyhoz, második kiadása megjelent és kapható Minerva és Hiemesch brassói könyvkereskedőknél. Zenéje és három nyelvű szövege bővítvé, kiállításra kék színárnyalatokban, szepítve. Ára 40 lej. A napokban megjelenik a román-francia kiadás is.

Színházban krákogás, tüsszentés, nátha ellen véd Anacot pasztilla rendszeres szopogatása. Egy fiola ára 37 lej.

— Elvesztett egy vizsla, barna-fehér színtű, Rolli névre hallgat. Jutalom ellenében átadó Róbert Weber, Brassó, Kapu-utca 7. Megvételé-től óvakodjanak.

— Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár, Kolozsvár, brassói fiókja értesíti üzle feleit, hogy a betétkamatlábát április hó elsejétől kezdve egy százalékkal leszállítja.

— Epe- és májbetegségeknek, epekő és sárgaság eseteiben a természetes Ferenc József keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorral isszuk. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Világit se házasodjon, míg meg nem ismerje jóvendőbelije jellemét írásból, grafológailag. Schneider J. pontos analysis készíti 100 lejért. Szigorú diszkreció, levelek visszaküldetnek. Str. Butarilor 4., Brassó.

— A munkügyi inspektorátus közleménye. A munkügyi inspektorátusnak több ipari és kereskedelmi alkalmazott és hivatalnok arra hivat fel a figyelmét, hogy egyes kereskedők nem tartják tiszteltben a munkaszünetekre vonatkozó rendeletet, különösen szombaton délutánonként. A munkügyi inspektorátus mindenkinek tudomására hozza, hogy szombaton és minden hivatalos ünnepet előző napon 20 órakor (8) minden kereskedésnek, kivéve az élelmiszerek áruló kereskedéseket, zárniuk kell és csak azoknak szabad tovább nyitva tartaniuk, akik a hét többi napjain 19 óráig nyitva vannak. Továbbá felhívja a kereskedőket figyelmét arra is, hogy pénteken is respektálják az ebédidőt, mert csak azok a kereskedések képeznek kivételt, amelyek a vásártér közelébe tartoznak, amit az illetékes előjáróság állapított meg. A kihágókat szigorúan büntetik.

— Lupényban husz év óta ég egyik bányatelep és az örökkön égő tűz újabb emberáldozatot követelt. Déváról jelentik: A lupényi István-bánya egyik telepének nyugati része körülbeül husz év óta ég, annak ellenére, hogy a telep évek során keresztül hermetizált volt zárva. Mivel a kérdéses telep egyik feltett kincse a bányának, mert a legfelsőbb rétegcsoport-

ban is 5-10 méteres rétegben tartalmaz szenet, ezért mintegy husz évvel ezelőtt újabb feltárták a telepet, annak keleti részét művelés alá vették, míg a nyugati részen levő tüzfészket, gátfallal zárták el, amelyen mindössze a víztömlő részére hagytak akkora lyukat, hogy azon keresztül állandóan fecskendezhessék a tüzet. — Folyó hó 15-én az örökké bányánál Paul Alex. bányász s Besenyei János lövőmester teljesítettek szolgálatot. Amidőn Paul Alexandru hozzáfogott a tűz fecskendezéséhez, az izzó tüzre ömlő szén hideg vízből hirtelen olyan nagy nyomású gőz fejlődött, hogy az a gátfallat ledöntötte és az előretörő forró gőz és szénparázs, a meztelenül dolgozó bányászt annyira összeégette, hogy négy napi kínos szenvedés után meghalt. A lövőmester csak a fején szenvedett könnyebb természetű égési sebeket. A szerencsétlenül járt bányászt felesége és három gyermeke gyászolja és folyó hó 21-én temették el Lupény egész bányász-társadalmának osztatlan részvétele mellett. E bányatűz már szám-talan bányász halálát okozta és úgy látszik, egyre több áldozatot követel ezután is.

— Bőséges étkezés után egy pohárka Underberg élénkíti az emésztést és megőrzi Önt a gyomorkatarástól. Underberg 80 év óta minden kurtalamban ismert, mint a legjobb gyomorlikőr.

— Olcsó étkézdét létesít a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének brassói csoportja. Az április elsején megnyíló étkezdében igen olcsón kaphat majd ebéd és vacsora-kosztot minden tisztviselő és kereskedelmi alkalmazott, tekintet nélkül arra, hogy tagja-e már a szervezetnek, vagy sem. Az előzetes tervek szerint, a város központjában megnyíló étkezdé egyúttal napközi otthona is lesz az egyesület tagjainak. — Akik az étke-zést igénybe akarják venni, jelentkezhetnek az Elbe harisnyaházban, (Kapu-utca), vagy a Richter cukrászdában, (Hosszu-utca).

— Naponta látogatják az orvosok és professzorok a „Frumosan” nikotinentesítő gyár szép berendezését. A bukaresti lapok számos tanulmányt hoznak az egyes orvostanárook tollából, akik a dohányzók egészségére való tekinettel, melegen ajánlják a nikotinentesítő cigarettákat és kitűnőnek találják azok gyártását is. Dr. Ygre, a főváros ismert orvosa, részletes tanulmányban beszámol arról az örvend-tes tényről, hogy végre tudományos és teljesen megfelelő módszert találtak fel a dohányzók nikotinentesítéséhez és így fölöslegessé váltak az eddig használt és sohasem tökéletes vatta, pasztillák, injekciók, szörpök és hasonló szerek.

— A brassói izraelita hitközség értesíti tag-jait, hogy a pászka eladási megkezdte. Hivata-los órák délelőtt 9-től 12-ig és délután 3-tól 6-ig. (Árvaház-utca 31.) Az elnökség.

— Vasárnap, március hó 22-én megnyílt a brassói iskolák Etorájának tüdője, Porond-utca 4. szám. Teljesen renovált és a legmoder-nebb igényeknek megfelelően, gőzfűtő, meleg és hideg medencével; mindenféle meleg és hideg vízzuhanyok (tusok), száraz légfűtő, kád-fűtők szénsavval, oxigénnel, sóval, báznai jódsavas vízzel, gyógyfürdők, fenyő kivonattal, mustár, gyógyfűvek és virágokkal, vizgyógyá-szat specális fürdőkkel és zuhanyokkal; bepá-rolások, masszázsa, borogatások, stb. Szabadfür-dő, a nyári folyamán, uszodamedencével és nap-fürdőstranddal. Fodrászterem és büfé. A régi á-arak. A fürdő igazgatósága.

Fővárosi stílusú üzlethelyiség a brassói piacon. Brassó egy külsőségeiben impozáns, va-lóban fővárosi stílusú üzlettel lett gazdagabb a Vestis posztóáruház áldozatkészségéből. A Lensor 26. szám alatti üzlet utcai látogatása a legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönsé- get kellemesen és kedvezően kapta meg az üz-let és berendezésének ujszerűsége, modernsé-ge. A Vestis posztóáruház kivételes szerepet tölt be az ország gazdasági életében és éppen ez a pozíciója tette lehetővé azt, hogy a szak-mában vezessen. Mint az ország és a külföld neves posztógyárainak lerakata, az árukat el-ső kézből juttathatja a vásárlóközönség rend-elkezésére és így természetesen olcsón, eredeti gyári áron. A Vestis Romániában a legna-gyobb mintakártya üzem, amely, évenként ezer és ezer mintakollekciót küld szét és így sok ezer cédgelt tart fenn állandó összeköttetés. A cég áruinak kiváló minőségét azok a hatalmas bel- és külföldi gyárak garantálják, amelyeket a cég képvisel, s így a közönség a legnagyobb bizalommal fordulhat szükségletének beszerzé-se tekintetében a népszerű vállalatához. A cég az új üzlethelyiségének megnyitásával kaposo-ltatban az áruk lényeges leszállítását is keresz-tülvezette, úgy, hogy minden igényt kielégít-tően áll a közönség rendelkezésére. A magunk részéről szívesen adunk hírt a Vestis újabb fejlődéséről, amely egyben Brassó újabb elő-haladását és kereskedelmi fejlődését is jelenti.

Egészségét ne tegye kockára! Ne ki-sérletezzék különböző tápszerekkel, egészségének rovására, hanem használ-jon reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t.

— Grandi díszehédet adott a magyar kül-ügyminiszer tiszteletére. Rómából jelentik: A Rómában tartózkodó Károlyi Gyula gróf, ma-gyar külügyminiszer tiszteletére Grandi olasz külügyminiszer vasárnap díszehédet adott a Tivoli-ban. A bankett-en a két külügyminiszte-ren kívül részt vettek az olasz külügyminis-terium vezetői és a római magyar követség tagjai is. Este Hóry András kvirinál magyar követ látta vendégül Károlyi Gyula gróft.

Az „Erdélyi Fiatalok” című főiskolási lap márciusi száma gazdag tartalommal megjelent. Vezetőhelyen közli Jancsó Béla cikkét dr. Makay Sándor református püspök „Magunk revíziója” című nagyhatású könyvéről. Vámszer Géza osztrakerdai főgimnáziumi tanár tollából az erdélyi szász ifjúságról hoz kimerítő tanulmányt. B. Bányai László csikszederdai tanár „Nemzet, nemzetiség, kisebbség és az eu-rópai konföderáció” címmel foglalkozik nap-jaink egyik legtöbbet vitatott problémájával. Kiss Árpád az erdélyi magyar intelligencia ka-taszterének felállítását sürgeti. Fazekas Sándor az ifjúsunkas kérdésről ír. A „Szemle” rovat-ban László Dezső a főiskolási ifjúság és a poli-tikai pártok viszonyával foglalkozik és leszö-gez, azt az álláspontot, amelyet az ifjúságnak ebben a kérdésben vallania kell. Az „Egyesü-leti Élet” rovat a kolozsvári magyar főiskolai hallgatói sokirányú munkásságáról tesz tanu-bizonyosságot. Az „Erdélyi Fiatalok” kiadóhiva-tala, Cluj-Kolozsvár, Szentegyház-utca (Strada Juliu Maniu 8.) szám alatt van. — Kíváncsi-k készségesen és bérmentve küld mutatványsszá-mot.

Nyitlér*)

Igen tisztelt vevőink szíves tudomására hoz-zuk, hogy Kovács Béla ur, volt sepsiszentgyör-gyi képviselőnk bizalmunkkal visszaelt s emi-att szolgálatunkból elbocsájtottuk. Nevezett nincsen tehát többé feljogosítva arra, hogy ne-vünkben tüzleteket kössön, vagy inkasszáljon.

Soc. p. Comertul de masini de cusut
Singer Bourne et Co.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelőssé- get a szerkesztőség.

STARTER-BATTERIE

Szemüvegeket

legjobb és leg-finomabb üve-gekkel készít és raktáron tart

Illyés Károly

BRASSÓ, KAPU-UTCA 40. 271

Székrekedést,

aranyereit, veseseit, májbetegségeket, rheu-mát gyorsan és könnyen, anélkül, hogy a szervezetenek ártson, természet-es gyógymóddal gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dobozonként 95 lej, gyógyszertárakban és drog-riákban. Labor. „Malarin” Bukarest Piața G. Cantacuzino 3.

Ujdonság! Ujdonság!

„ELASTIK”

A fővő szabadalmazott ánybe-tét. Gártia és szállítia bármilyen kívánt mértékben, rövid terminusra

BINDER A. kárpitos

BRASSO, Árvaház-utca 41 szám.

Minden kárpitosmunka lelki-meretes kivitelben. — Mintaraki és rendelésávitel a Brassói Sz. Iparegylet árucarnokában is. (pu-utca 65 szám.) 297

Be egeknek

akik közvény, érelmeszesedés, csúsz gyomorbete-be egységben szenvednek, a szív- és vérnyo-goknak, azoknak, akik belbajokban, vese- és to-másban és agykori gyengeségben szenvednek, vábba a verszegény gyermeknek

egészségük érdekében a minden gyógyszerárban és drogiában kapható Burkbraun-é radioaktív csokoládét

kellene adni Főlerakat: Radium, Brassó, Filaret 1. A gyógyszerárak az O. F.-nél, Bukarest, S. r. Batistel 14, fedezhet szükségüket.

ASTRA (APOLLO) MOZGÓ

BRASSO

Ma hétfőn fut utoljára

„Mesék az írógépről” (Privat Sekréterin)

Kedden 3 órától nagy bemutató

Paramount parádé

Kedden a román betétes verzió, szerdától pedig a német betétes kópia fut.

A főszerepekben: Maurice Chevalier, Denis King, Pola Illery, I. Jancovescu, Charles Rogers, Clara Bow, Nancy Carol és még 15 Paramount star.

Tavaszi ruhákat szezon előtt előnyösebben fest, tisztít CZINK, Kolozsvár.

(Minden jog fenntartva.)

A gazdász maga is megrettent a saját szavaitól. De szívében és agyában mélyen benne élt saját osztályával való sorsközösség. Emellett kölyökember volt, nem rendelkezett elég tapasztalattal a hallgatás vagy visszavonulás művészetéhez. Égett benne fajtája daca és büszkesége.

Valami olyat mondott, hogy a paraszt-ság szülhet uralkodó osztályt, de az uralkodó osztály nem szülhet parasztságot. A földetűrtő nép egyedül is fenn-tarthatja az országot — de nélküle nem tarthatja azt fent senki soha.

Ez csak afféle olcsó beszéd, mint dél-előtti a templom előtt! — vélte a jegyző.

— Nem tudta az a Turi, mit mond! — szólott Becsi Pál, a tiszteletes. Csak az a baj, hogy túl hirtelen, túl önértékes, túl őszinte nép ez. — Ami a szívükön, az a szájukon... Elhitetnek velük valami ostobaságot és mindjárt ki is mondják.

A báró előrehajolt és azoknak a mód-ján, akik hozzászoktak ahhoz, hogy véleményükkel döntő szavak legyen, min-den szót külön tagolva megmondotta véleményét.

— Szép a nagytiszteletű urtól, hogy még ebben a helyzetben is védi a né-pét. De amit az a paraszt mondott, az romlottság volt, nem önértékeség. Pi-masz volt, nem pedig nyíltszívű. Ellen-ben az igaz, hogy sok ostobaságot elhi-tetnek velük. Szociálista izgatók ajná-rozzák a népet. Bebeszélnek nekik, hogy ilyen jogaik vannak, meg olyan jogaik. Hallom, Nagykompon már azt vitatják, hogy el kellene osztani vagy kényszer-bérléssel kellene adni a nygirtokokat. — Teletömik a fejüket. Erre azután elru-gaszkodnak egyháztól, erkölctől, család-tól, gyermektől, nem ismernek tekin-télyt, követelődnek, fenyegetődnek... a főszolgabíró urral szeretnék is beszélni némely dolgokban...

— Állók rendelkezésére, Méltóságos Uram!

— Magának pedig, fiatal Forintos bá-rátom, azt mondom, lassabban a test-tel, Nem akarom megbántani, tudom, Hogy gazda fia, de azt mondom, régen elrothadt volna a gazdaosztály, ha mi nem állunk az élén...

— Képzeld kedvesem, sokan már fi-usra nyírt hajjal járkálnak az utcán. Hogy nem szégyellik magukat. Ez is csak Párisban történhetik meg...

Ez a legfiatalabb Gurovics-kisasszony hangja volt, aki a báró lányával kül-földi utazásáról beszélget.

— Kérlek, ezen nincs csudálni va-ló. Pesten térdig nyitott szoknyákat hordanak.

A gazdász vörös arccal ült a helyén.

Hogy ők elrothadtak volna, ha nincs mágnás-osztály?

Dolgozott benne a szégyenérzet és a lázadás.

— Dehogy rothadt volna! — nyögte ki végül. — Az igaz, hogy Nagykompon van valami csusszanós. De ennek a földbirtok-helyzet az oka!

Egyszerre tizen is felelevenedtek, hogy tiltakozzanak. De a báró nem hagyta őket. Csontos ujjait rászegezte Forin-tosra, mintha a megyei ülésen elnököl-ne és kozmikus magasságokból alácse-n-ő fölénytel így szólt:

— Engedjük kibeszélni ifju barátun-kat!

— Igenis, a földbirtok-helyzet az oka, méltóságos ur... Mert Nagykomponak a lakossága már kiszaporodott a földho-zam élelmi körén. Ezért nem hat rájuk az igeihirdetés. A meglevő birtokállo-mány nem bírja el a szaporodást. Ra-dikális reformok kellenének...

— Radikálisak?... S vajjon mifélék?...

— Többfélék is. Elsősorban oktatni kellene a népet, hogy jobban művelje a földet. Mert ha belterjesebb lesz a gaz-dálkodás, nagyobb lesz a földhozam is és több lelket fog tudni eltartani.

— Forintos ur képzett gazdász... hát miért nem tanítja őket? Kérdezte Guro-vics.

— Én szoktam előadásokat tartani az Olvasókönyvben. De Nagykompon az ok-tatás nem elég. Mert hiába termelnek többet, ha nincsenek utak, melyeken el-szállítsák a termést. A falu harmada a szőlősonon lakik, csupa analfabéták. mert a gyerekeiket nem tudják iskolába járatni. De a belterjes gazdálkodás még akkor sem lehetséges, ha megjavít-ják az utakat, ha megépítik a vasutat. Még radikálisabb reform kellene...

— Talán a földrefom?

— Igen.

A bárót már egészen kedélyesen érin-tette ez a merészség.

— Szóval azt akarná barátom, hogy vegyék el az én földemet és osszák szét a parasztok között?

— Én nem gondolok a méltóságos ur birtokára, de az bizonyos, hogy a népet földhöz kell juttatni. Mert a belterjes gazdálkodás sok igavonó barmot igényel. A nagykompi törpebirtokok pedig nem fedezik a nagy állattartást. — Legfeljebb két ló, három ló. Így mély-szántásról szó sem lehet. Meg kellene nyitni a határt, hogy terjeszkedhessék a nép.

— Szóval osszák szét a földet?

— Nem muszáj. Elég lenne, ha törvényt hoznának a kényszerbérletről... De a mai helyzet lehetetlen. Megfojtja a gaz-dákat. Igaz, soknak van pénze. Ám mit ér vele? Földet nem tud rajta vásárolni. Hasznosat nem produkál a pénz, csinál hát károsat. Kifejlesztette a fényűzést. Az asszonyok között a szép-kultuszt. Kenik magukat. Félnék az elformátlano-

dástól. Hivalkók lettek. Könnyüvértük. Bomlik a családi élet. Szent igaz, lerom-lottak az erkölcsök. Egyke, szerető, válás mindennaposak. De lehetne csak fej-lődni!... Ragyogna ennek a népnek nagyszerű ereje! Az az erő, mely a ma-gyarság igazi gyökere...

— Maga anarchista, barátom! — mon-dotta mély, meggyőződéssel a 2000 hol-das Magos György.

— Cucilista eszmék! — vélte a főszol-gabíró.

A báró egy karmozdulat széles ívével jelezte, hogy ő kíván beszélni.

— Én az atyja vagyok ennek a nép-nek! — mondotta. — Nem hányom érde-meimet a falra, de jószágos atyja va-gyok!

Csomó közbeszólás hangzott el.

— Nagyon igaz!

— Istenitik méltóságodat!

— Én évenként háromszáz cselédet és zsellért foglalkoztatok, de úgy bánok ve-lük, mint a saját gyermekeimmel. Ná-lam olyan a konvenció, hogy meg lehet belőle gazdagodni... Nálam uncs szük-ség kényszerbérleti törvényre, én ugy-is részes munkára adok mindenkinek egy-egy darab földet. Tudja-e ezt Forin-tos ur?

— Tudom.

— De abból a részes földből nincs sok haszna...

Mindenki elszörnyedve pillantott fel. Kazsi Sándor szót közbe, a segédjegyző. A főszolgabíró vészes pillantásokkal vizsgálja a forradalmárt, aki azonban nem zavartatta magát, egészen feltűzte a gazdász elődása és minden kockázat el-lenére is kész volt a vitára.

— Ah, egész ellenzék alakul ki. S vajjon miért nincs haszon a részes föld-ből, segédjegyző uram?

— Mert csak arravaló, hogy a zsellér fel ne bonthassa a szerződést a termés betakarítása előtt. Hiszen ha felbontja, elveszik az a munka is, amit az ő ré-szecskejére fordított. Különben a nagy-birtok gondoskodott erről a törvényről is: ha a gazdasági munkás szerződést bont, börtönbe viszik. Rosszabb ez a jobbágyállapotoknál is. Méltóságos ur nemes szívét mindenki ismeri, de a föld-birtok-helyzet szomorú Nagykompon. — Igaza van Forintosnak, reformok kelle-nének...

— Hát nem ideális!

Ezt a tanító mondotta. A tanító, aki-ből néha klasszikus műveltség tört elő s aki eddig feleségével, a gazda-leány-nyal a lehető legjelentéktelenebbül hu-zódott meg az urak között.

A felfordulás, már amennyire a püs-pök jelenléte megengedte, teljes volt. Éles vita keletkezett, érvek repültek jobbra-balra s az egyik esperes váratlan-sok szempontból helyeselt a lázadók-nak.

A poharak, borosüvegek, gyümölcsös-tálak, ételhalmok felett valóságos dör-dült Magos György hangja:

— De azt csak elismerik az urak, hogy a nagybirtok az igazi termelő-forma, csak az növeli a nemzetgazdaságot?

— Nem! — felelte Forintos. — Mert

a Demesinszki-féle ültetés a legjobb gabonatermési rendszer, azt pedig csak kiscgazda alkalmazhatja...

A vita meddőnek látszott. Két világ állt egymással szemben. A bor ugyanis megoldotta a kedélyeket, kár lett volna a dolgot tovább feszíteni. A püspök böl-csen elintézte az egészet.

— Az igazi keresztény felfogás az, hogy az urat és a szolgát a szeretet kap-csolata fűzze egybe. Legyen egyfelől tisztelet és engedelmesség, másfelől em-beri szív és nagy lélek. Az igazi birtok-állományt ugye ezen a világon oszto-gatják...

Néhány felköszöntő hangzott el. Az asszonyok különvonultak és divatról tár-salogtak. A férfiak a politika ügyeit vi-tatták.

A báró azt mondotta, háboru lesz, mert a pánszláv propaganda össze akarja rop-pantani a monarchiát. Agitátorok járnak az országban, izgatják a nemzetisége-ket.

— Ezt a szerb vámháboru ügyet is a szlávok csinálják. Egyszer már le kel-lene számolni Belgráddal!

— Két hónap alatt végigmasirozunk az országon! — mondotta a főszolgabíró.

— Két hónap? Ugyan, barátom! Két hét...

Végül egészen kedélyes hangulat ke-letkezett. Mikor a püspök nyugvóra tért, a társaság derüsen oszlott széjjel.

Lámpionok világítottak a kertben.

A ké földesur, Gurovics és Magos kö-zös hintón indultak hazafelé. Hangosan szidták Forintos, Kazsit és a rektort. Az volt a véleményük, hogy anarchisták. Bujtogatják a népet. Pedig már amugy is eléggé kinyílt a parasztok szeme.

— Nem vagyok rossz ember. — mon-dotta Gurovics, de ha én előttem a mun-kásom nem áll levett süveggel, ahogy az apja is állott az én apám előtt, akkor re-pül. Nincs szükségem gentlemanekre...

— A Kazsi a főbíróns kérék. Mert a Forintos gyerek is, paraszt is. A rektor meg ostoba s parasztlány a felesége. De a segédjegyző ravasz szociálista agitátor. Hallom a múlt héten az általános vá-lasztójogról beszélt az olvasókönyvben. Képzeld el, mi lenne, ha tízmillió cse-cselék voksolna?... A báró el fogja intéz-ni azt a figurát...

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat di-j-talanul kapják. Fizessen elő a B. L.-ra, hogy mindennap rendszeresen olvas-hassa a legjobb romániai magyar la-pot

Minden fájdalmat, rheumát, idegfájást, zsábát, isi-ászt, fogfájást mi-rént, ízületi-gyulladásokat, mirigyda-sanato-kat, gyulladásos folyamatokat me-rszüntetnek a „Radiogen védiegyü” valódi radium-kompresszek. Kompresszek ára 450 — 1800 le-ig Krafft & Herberth, Brassó.

DERBY

E R B Y

Március 25-ki I. huzáson

nyerhet, ha

325, 425, 525, 625,

csoportárainkon vásárol

lőközlleteinkben cipőt

100.000 lejt

sorsolunk kj.

283

SZEKELY & RETI

ERDÉLYI ÉS ZI BUTORGYÁRTÁS R. T.

MAROSVÁSÁRHELY

NAGYSZÉBEN, BRASSÓ-I FLOKJA

LESZÁLLÍTOTT GYÁRI ÁRON

AJÁNLJAK

A MODERN BUTORGYARTÁS

REMEKEIT

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT IS.

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka

Nyeremények garantálva és fizetve a Banca Albina által.

Soha többé, ilyen alkalom, hogy csekély 100 le-ért gazdag embe-lehessen mert március 25-én 200.000 le-ít é

ápr. 1-én egy millió le-ít nyerhe-

a Cluj Mentő sorsjegy nuzsain - Slessen a vásárlással, amig nem késő

sorsjegy kapható Dohány, nirlau a udákban, borb ilkoknál és uccai árusoknál, vala-mint 117.- le- beküldése ellenében a Sorsjegyroda Cluj Str Memorandului No 16 Főbizomágyos Brassóban Derzi Géza ny. igazgató, Str De Miloc 16-ükarestben Schönberger Jenő Bl Maria 96 - Nyereményjegyzék hír aplitag közölve

Közgazdaság

Napok kérdése a bankráta leszállítása

Bukarest, március 23.

Popovici pénzügyminiszter sajtóexponéjában — melyről legutóbbi számunkban részletesen írtunk — végre nyilvánosan is bejelentette a Nemzeti Bank hivatalos kamatlábjának leszállítását. A pénzügyminiszter exponéjában az erre vonatkozó nyilatkozat így hangzott: — A megkötött kölcsön alapján 4-4 és fél milliárd lej jön be az országba és ez a hatalmas összeg, tekintettel arra, hogy a bankjegyforgalmunk összesen 18 milliárd lejt tesz ki, lényegesen hozzájárulni pénzügyi és gazdasági helyzetünk megjavításához. Ezen kölcsönre

támaszkodva a Nemzeti Bank nyugodtan nézhet a jövő elé, mivel mindenkor elegendő devizája lesz arra a célra, hogy a lej stabilizációját biztosítsa.

A Nemzeti Bank abban a helyzetben van, hogy leszállíthatja a hivatalos kamatlábat.

Tegnap ebben az ügyben már tárgyaltam is Angelescu bankkormányzóval, továbbá Auboinnal, a francia pénzügyi szakértővel, akikkel megegyeztem arra nézve, hogy a Nemzeti Bank a hivatalos kamatlábat a közeljövőben leszállítja.

A bankráta leszállítás, amint értesülünk, napok kérdése.

Jön a vasúti tarifa csökkentése

A bukovinai fások memoranduma a kormányhoz

Bukarest, március 23.

A vasúti vezérigazgatóságtól származó információ szerint a közeljövőben lényegesen leszállítják a vasúti árutarifát. Még a múlt hetekben a vasutigazgatóság egy bizottságot nevezett ki, azzal a céllal, hogy az eddigi árutarifát csökkentés szempontjából tanulmányozza. Ez a bizottság tanulmányával elkészült és a közeli napokban

Jonescu tábornok elnöklése alatt megtartja első nyilvános ülését, ahol az árutarifa redukciojára vonatkozó javaslatot megbeszélik. Arról van szó, hogy a katasztrófális áresés következtében egynéhány árucikk teljesen elvesztette export-képességét.

Közyűlést tart az E.G.E.

Kolozsvár, március 23.

Az E. G. E. március 29-én délelőtti 10 órákor tartja évi rendes közgyűlését, amelyen követőleg gazdaértekezlet lesz, amelynek tárgya az erdélyi magyar gazdaközönség szervezése és az erdélyi magyar gazdátársadalmi érdekképviseleti szervek s rokonintézmények munkaprogramjának összhangba hozatala.

Kíváncsok volna, hogy ezen az értekezleten a szőlőbirtokosok a saját érdekeikben minél nagyobb számban jelenjenek meg, hogy az említett értekezletet követőleg a Szőlőtermelők Szindikátusának ügyét is megbeszélhessék, aminek lehetővé tétele véget az E. G. E. Szőlészeti és Borászati Szakosztálya a jelzett időre tagjait ülésre hívja össze.

Kis Közgazdasági Hírek

Az erdélyi és bánáti sörlerakatok tulajdonosai Kolozsvárt megalakították a sörraktárosok szindikátusát. A szindikátus megalakulása után a sörárak leszállítását kérte a sörkartelltől, hogy a forgalmat növelni lehessen.

A Banca Nationala legújabb kimutatása szerint Románia bankjegyforgalma 18 milliárd 105 millió lej.

A francia külügyminisztérium hivatalosan közli, hogy az olasz-francia vámegyezményt aláírták, amely lényegesen megkönnyíti az olasz boroknak Franciaországba való behozatalát.

A magyar parlament napok óta tárgyalja azt a törvényjavaslatot, mely az adósságokkal megterhelt magyar gazdaságot szanálni akarja.

A londoni alsóházban az egyik konzervatív képviselő a következő érdekes interpellációt terjesztette elő. „Szovjetárak bevitelét Románia, Kanada, Jugoszlávia, Belgium, Franciaország, Amerika esetében korlátozzák és tiltják meg, ami Anglia helyzetét súlyosbítja, mert az orosz árak az angol ipar területére özönlenek”. Az interpelláció követelte, hogy Anglia is tiltsa be az orosz árak bevitelét.

Március 25

Nemzetközi csekk-jog

Genf, március 23.

Az elmúlt év júniusában a Népszövetség kezdeményezésére az európai államok három egyezményben egységesítették a váltójogi törvénykezést. Az európai egységes váltójogi első lépése volt annak az akciónak, amely a nemzetközi hitelélet szanálására irányul. A váltójogi egységesítés után

a Népszövetség a csekkjogi egységesítésére hívta fel a kontinentális országokat.

A csekkjogi egységesítés ügyében az európai államok szakdelegátusai hónapokon át tanácskozásokot folytattak és ennek eredménye-

ként a napokban három egyezményt írtak alá. Az első egyezmény valamennyi csekktechnikai részletkérdés tekintetében egységes, törvényes előírásokat tesz kötelezővé. — Ezt az egyezményt be kell vezetni a különböző államok törvénykönyveibe, a kormányoknak azonban joguk van bizonyos kisebb jelentőségű eltéréseket életbeléptetni, ha az illető állam törvénykezése ilyeneket megkíván. Az egységes csekkjognak, amely lényegében a német birodalmi csekkjog nyomán halad, legfontosabb határozata az az általánosan elfogadott előírás, hogy a kiállított csekknek fedezettel kell rendelkeznie az intézményezett banknál, amint erről a német csekkjog gondoskodik.

A második egyezmény bizonyos jogi ellentétek rendelkezéséről szól.

A harmadik egyezmény viszont könnyítéseket tartalmaz a nem két példányban kiállított csekkok érvényessége tekintetében, olyan országokban, amelyeknek csekkjogi törvénykezése megköveteli a két példányban való kiállítást.

A befejező tárgyalásokon 22 állam vett részt, ezek közül husz ország kormánydelegátusa bejelentette a hozzájárulását.

Anglia a saját és a kontinentális csekkrendszer közötti eltérések miatt tartózkodott a záróülésen való részvételtől és az egyezményhez való csatlakozástól.

Most

A magyar-cseh válogatott labdarúgó-mérkőzés — eldöntetlen

Csak a balszerencsének tulajdonítható, hogy a magyarok nem győztek

Prága, március 23.

A cseh főváros sporttáborába, mint megzavart hangyaboly izgult, lelkesedett a magyar válogatott csapat vendégjátéka alkalmával. A két nemzet legjobb labdarúgójának találkozása eldöntetlenül végződött, mint azonban a jelentésekből kitétni, a nagyszerűen játszó magyar csapat, mely már 2:0 arányban vezetett, könnyen győzhetett volna, a nagy előny tudatában azonban kissé elbizakodtak és a közönség által feltűztet csehek így csakhamar kiegyenlítették.

A mérkőzés az Európa-kupáért folyt és távirati jelentésünk az alábbiakban számol be a küzdelem lefolyásáról:

Magyarország—Csehország 3:3 (2:2). A csehek választanak kaput. Kezdetben mindkét csapat idegesen játszik. Junek kapásból kapu mellé lö. Török csaknem öngólt véd. Ezután azonban, már a hetedik percben nagy magyar fölény alakul ki. A 11-ik percben Avar huszonöt méteres bombalövésével megszerezzi a vezetést. 1:0. A csehek most átmenetileg fölénybe jutnak, néhány veszélyes labdát küldenek kapura, amelyeket azonban ártalmatlanná tesz a magyar védelem. Változó játék következik. Percenként és felváltva mindkét kapu komoly veszélyben. A 32-ik percben kedvező helyzet a cseh kapu előtt, amit Avar kihasznál és védhetetlenül bevágja közvetlen közelből a második gólt. 2:0.

A román-magyar békekötés után

Hatalmas érdeklődés mellett játszott a szegedi Bástya Temesvári

Bástya—Ripensia 2:1 (2:0)

Temesvár, március 23.

Pár nappal ezelőtt sikeresen megkötötték a sportbékét a román és magyar labdarúgó szövetségek között és a tegnapi nappal valóságban kezdetét is vette a sportérintkezés. A szegedi Bástya professzionista együttese szerepelt Temesváron a Ripensia ellen.

Temesváron régen nem tapasztalt hatalmas érdeklődés mutatkozott a meccs iránt, melyen négyezer főnyi közönség töltött a tribünökre.

A Bástya sokkal jobb játékot produkált, mint a vendéglátói. A Ripensia játéka széteső volt, meglátszott az együttesen, hogy még kissé gyakorlatlan a nagy csapatok elleni küzdelemben.

A Bástya mindkét gólját Vahi lőtte. A temesvári professzionisták gólját „loksári rugta egy vitatható tizenegyesből.

A többi temesvári mérkőzések eredményei a következők:

Banatul—Gyapjuipar 4:2 (1:0).

TMTE—TAC 2:0 (0:0).

Kadima—UDR 2:1 (0:0). Nagy meglepetés a Kadima győzelme a bajnokjelölt resica csapat felett.

Politechnika—Kinizsi 2:0 (2:0).

Arad:

AAC—Olympia 2:1 (0:1).

AMTE—ATE 5:0 (1:0). A munkáscsapat kitűnő formában győzött.

Tricolor—Gloria CFR 1:1 (1:0). Nagy meglepetés a Gloria CFR gyenge szereplése.

Unirea—Vointa 4:0 (1:0).

Nagyvárad:

Egyetértés—Makkabea 1:0 (0:0). Bajnoki mérkőzés.

NAC—Testvériség 6:1 (2:1) Barátságos.

Törekvés—Kinizsi (Nagyvárad) 5:0 (2:0).

Szatmár:

Törekvés—BSC (Nagybánya) 2:1 (0:1)

Tőzsde

Hétfő, március 25.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.50, Zürich 32.35, Newyork 167.80, Berlin 40.03, Bécs 23.63, Prága 4.93, Budapest 29.35, Milánó 8.81, Páris 6.61, Amsterdam 67.54.

Valuták Angol font 816, svájci frank 32.35, dollár 168, osztrák shilling 23.70, cseh korona 5, pengő 29.50, márká 40, olasz lira 8.80, francia frank 6.60, holland forint 68, dinár 3.

Március 25